

Årsberetning 2015

for

Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskaper

Morselskapets org. nr. 969 990 695

Årsberetning for 2015

Forskningsstiftelsen Fafo ble grunnlagt av Landsorganisasjonen i Norge i 1982 og omdannet til stiftelse i 1993, med bidrag fra Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Kommuneforbund, Orkla ASA, Umoe AS, Elkem ASA, NKL, Sparebank 1 Gruppen ASA, og Telenor AS.

Fafos hovedkontor ligger i Oslo. Konsernet besto inntil 1/9 2015 av Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskapet Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier as, opprettet i mars 2002, Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as, opprettet i mars 2003, og Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd, opprettet i september 2013. Fra og med 1/9 2015 har Forskningsstiftelsen Fafo organisert sin forskningsvirksomhet i ett institutt, og stiftelsen eier samtlige aksjer i selskapet Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as (Fafo AVF).

Styret for Forskningsstiftelsen Fafo besto i 2015 av styreleder Gerd Kristiansen, Tor-Arne Solbakken, Jan Davidsen, Inger Johanne Bergstøl, Hans Christian Sørhaug, Bjørn Mietinen og Tone Rønoldtangen, samt Bård Jordfald, Anna Hagen og Line Eldring som ansattvalgt. Arve Bakke og Mette Nord er varamedlemmer.

I henhold til stiftelsens vedtekter utnevnes det et råd fra organisasjonene som ga bidrag ved stiftelsen. Rådet velger Fafos styre og følger arbeidet i stiftelsen. Ett styremedlem utpekes etter vedtektene av staten ved Forskningsrådet (Hans Christian Sørhaug).

Virksomheten

Forskningsstiftelsen Fafo har som vedtektsfestet formål å drive, eller eie, aksjer i selskaper som driver anvendt forsknings- og utredningsarbeid, dokumentasjon og informasjon som belyser viktige trekk i utviklingen nasjonalt og internasjonalt. Stiftelsen har ikke erverv som formål.

Forskningsstiftelsen Fafo har over tid vært Norges største samfunnsvitenskapelige institutt målt i omsetning og i antall forskerårsverk. Forskningsstiftelsen eier også et eget kinesiskregistrert selskap for å organisere forskningsaktiviteten i Kina.

Forskningsstiftelsen Fafo eier kontor-, møte- og seminarlokaler i Borggata 2B. Dette gir gode arbeidsforhold og er en viktig del av institusjonens identitet og profil. Det er kapasitet i bygget i Borggata til å drive utleie til andre kompetansebaserte virksomheter, og det leies ut møtelokaler til kurs og konferanser.

Målsettingen med Forskningsstiftelsen Fafo er å utvikle kunnskap om deltakelse, levekår, demokrati, utvikling og verdiskaping. Basert på høye forskningsetiske og metodiske standarder, er ønsket å bidra til samfunnsmessig fornyelse. Med et historisk utgangspunkt i norsk fagbevegelse, er Fafos aktivitet basert på å levere kritisk og handlingsorientert forskning om arbeidsliv og velferdspolitikkk til sentrale beslutningstakere og beslutningsprosesser. Fafo jobber innenfor en empirisk forskningstradisjon og har særlig kompetanse på innsamling og analyse av kvantitative data. Fafos målsetting har ligget fast over tid og uttrykker på en god måte realitetene i stiftelsens aktiviteter.

Fafo legger stor vekt på å jobbe i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, og samarbeider med et omfattende faglig nettverk. Det er viktig å skape møteplasser og formidle kunnskap fra prosjektene. Fafo ønsker å være en åpen og utadvendt forskningsstiftelse basert på oppdrag fra partene i arbeidslivet, bedrifter, offentlig administrasjon, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og fond samt Norges forskningsråd, EU og andre internasjonale

forskningsprogrammer. I tråd med vedtektene er all forskning på Fafo offentlig tilgjengelig. Alle Fafo-publikasjonene publiseres på fafo.no.

Forsknings- og utredningsvirksomheten

Forsknings- og utredningsvirksomheten ble fra september 2015 samlet i Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning. Tone Fløtten har vært instituttsjef. Anne Britt Djuve og Sissel Trygstad har vært forskningssjefer. Mona Sandbæk har vært økonomi- og administrasjonssjef. Jon Lahlum har ledet instituttets informasjons- og forlagsvirksomhet.

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning har spesialisert seg på studier av organisert arbeidsliv og velferdspolitikken nasjonalt og internasjonalt. Instituttet gjennomfører undersøkelser om partsrelasjoner, integrering og ekskludering i arbeidsmarkedet, kvalifisering og etter- og videreutdanning, bedriftsutvikling, fordelingspolitikk og velferdstjenester, europeisk integrasjon og globalisering. Instituttet forsker også på levekår og utviklingsstrategier i land i konflikt, overgangsfase og utvikling. Det legges stor vekt på å jobbe i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, å samarbeide med et omfattende faglig nettverk og å skape møteplasser og formidle kunnskap fra prosjektene.

I løpet av 2015 har instituttet organisert sin virksomhet i følgende fire forskningsgrupper:

- Arbeidslivsorganisering og arbeidsmarked
- Migrasjon, integrasjon og kompetanse
- Velferdsforskning
- Rettigheter og sikkerhet

Ved utgangen av 2015 hadde instituttet 80 ansatte. Forskerstaben utgjorde 68 personer, hvorav to var i foreldrepermisjon. Instituttet hadde i tillegg to forskere i bistilling. Tre nye forskere er tilsatt i 2015, mens fem har fått innvilget permisjon eller sluttet. Til sammen ble det utført 62 årsverk av forskere og andre faglig ansatte. Dette er noe færre årsverk enn i 2014. Instituttets medarbeidere har bakgrunn fra samfunnsfagene, og staben har høy kompetanse og god erfaring i kvalitativ og kvantitativ metode.

To av instituttets ansatte har disputert i 2015, og ytterligere to har levert sin avhandling til vurdering. Til sammen har 24 av instituttets forskere doktorgrad. Dette er én mer enn de to forskningsinstituttene hadde samlet i 2014, og forskere med doktorgrad utgjør 37 prosent av staben i 2015. Ambisjonen for planperioden var å ha en doktorgradsandel på 40 prosent ved utgangen av 2015, og Fafo ligger dermed noe under dette målet. Tretten av Fafos ansatte jobbet med doktorgrad i 2015. Seks av disse forventes å levere avhandling til vurdering i løpet av 2016. Det er forventet at doktorgradsandelen vil stige fra dagens nivå gjennom egenutdanning og nyrekruttering av forskere med doktorgrad.

2015 har vært et år med høy faglig aktivitet, og Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning har gått med overskudd. På grunn av god prosjektinngang har instituttet kunnet videreføre trenden fra 2004 med en positiv økonomisk utvikling. Sammen med en god faglig aktivitet gjør dette at instituttet har en sterk posisjon.

Instituttet har fått, eller vært med på å få, seks forskningsrådsprosjekter i 2015 (fire hovedprosjekter og to forprosjekter). Konkurransen om forskningsrådsprosjektene er stor, og instituttet kan oppleve at søknadene til Forskningsrådet får svært gode vurderinger i fagpanelene, men at de likevel ikke får støtte. Det er derfor gledelig at tilslagsprosenten har vært så god de to

siste årene. Det er en ambisjon å ha høy tilslagsprosent i Forskningsrådet, da dette gir andre muligheter for fordypning, teoriutvikling og vitenskapelig publisering enn prosjektene som finansieres i det øvrige oppdragsmarkedet.

Instituttet koordinerte også en søknad til EUs H2020-program, som ikke fikk støtte. Instituttet var imidlertid med på en H2020-søknad koordinert av UiO som fikk støtte.

Resultatene fra Fafos oppdragsprosjekter publiseres som hovedregel i Fafos interne rapportserie, men det publiseres også noen rapporter/notater i eksterne serier. Totalt publiserte instituttet 55 rapporter og 11 notater i 2015.

Fafos forskere var forfattere eller medforfattere av 57 artikler i internasjonale og norske vitenskapelige tidsskrifter/antologier. 32 av artiklene er forfattet alene eller sammen med andre Fafo-forskere, mens 25 er forfattet med eksterne samarbeidspartnere. Fafo-ansatte har dessuten publisert 1 vitenskapelig monografi, bidratt med 10 kapitler i fagbøker/tidsskrifter uten fagfelleevaluering og 45 papers/framleggelse på vitenskapelige konferanser. Det ble oppnådd i alt 49,6 publikasjonspoeng i 2015.

Allmennettet formidling er viktig for instituttet, og Fafos er det instituttet i samfunnsvitenskapelig sektor som er mest aktiv på dette området. Til sammen holdt instituttets ansatte 311 foredrag i 2015. Dette er noe færre enn i 2014. Det ble skrevet 26 kronikker/kommentarer.

I 2015 ble det arrangert over 34 åpne faglige seminarer og arrangementer på Fafos, med 3100 deltakere. 22 av arrangementene ble overført direkte og lagt ut som opptak på Fafos-tv. Fafos måler omtale i trykte og nettbaserte medier i Norge, og var også i 2015 langt mer omtalt enn andre forskningsinstitutter.

Styret i Forskningsstiftelsen Fafos er godt fornøyd med publiserings-, formidlings- og informasjonsaktiviteten i 2015. Det legges særlig vekt på arbeidet med å kombinere vitenskapelig publisering med allmennettet formidling. Fafos har sammen med en god vitenskapelig publisering klart å opprettholde en høy aktivitet på andre områder og har befestet sitt særpreg som et anvendt og relevant forsknings- og utredningsmiljø.

Den samlede oversikten for perioden 2011–2015 viser en relativt stabil omsetning og en økning i aktivitet på flere av måltallene. Omsetningen sank i 2013 på grunn av lavere prosjektaktivitet i Fafos AIS, mens aktiviteten steg i 2014, for så å synke noe i 2015. Fafos har på grunn av endringer i systemet for basisfinansiering fra Forskningsrådet fått en noe høyere grunnbevilgning de siste årene.

Tabellen under gir en oversikt over Forskningsstiftelsen Fafos sentrale nøkkeltall for perioden 2011 til 2015. I tabellen vises også måltallene som er vedtatt av styret i Plan og strategi for 2016–2019. Målene viser en ambisjon om å opprettholde Forskningsstiftelsen Fafos som Norges største samfunnsvitenskapelige institutt med en god nasjonal og internasjonal posisjon innenfor sine faglige kjerneområder. Samtidig uttrykker måltallene en ambisjon om å styrke den vitenskapelige publiseringen ytterligere. Dette vil bidra til å gi Fafos bedre gjennomslag i basisfinansieringssystemet, øke Fafos konkurransedyktighet i nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og bidra til å gi en solid plattform for den tradisjonelle og viktige oppdragsforskningen. Nøkkeltallene for 2015 er samlet sett omtrent på nivå med de måltallene styret har satt for virksomheten.

Nøkkeltall 2011-2015 og måltall 2016-2019

Nøkkeltall 2011-2015 og måltall 2016-2019 Fafo AVF og FS samlet	Realisert					Måltall			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter (mill. NOK)	108,9	124,6	117,3	121,4	118,2	120,0	122,0	124,0	126,0
Prosjektkostnader	21,5	25,4	23,9	28,1	28,0	23,5	24,0	24,5	25,0
Dekningsbidrag (mill NOK) (justert for prosjektkost)	89,1	98,9	93,4	93,2	90,2	96,5	98,0	99,5	101,0
Resultat før skattekostnad (mill. NOK)	-0,7	0,3	-1,4	0,4	0,1	0,5	0,6	0,7	0,8
Tilskudd grunnbevilgning (mill. NOK)	13,9	15,1	15,7	15,8	17,3	17,5	17,7	18	18,2
Tilskudd grunnbevilgning (% av driftsinntekter)	12,8 %	12,1 %	13,4 %	13,0 %	14,6 %	14,6 %	14,5 %	14,5 %	14,4 %
Totalt antall forskere	81	80	86	71	68	68	69	70	70
- herav forskere kvinner	47	44	56	44	41	39	38	37	37
- herav forskere menn	43	35	30	26	27	29	31	33	33
Sykefravær	7,2 %	5,0 %	4,5 %	4,3 %	6,3 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %
Andel forskere med doktorgrad	30 %	34 %	38 %	32 %	37 %	38 %	40 %	42 %	44 %
Antall doktorgradsstudenter	10	8	12	13	13	12	10	8	8
Antall avlagte doktorgrader	2	2	4	-	2	3	3	2	2
Aktivitetsrapporter:									
Vitenskapelige artikler med referee	56	58	53	48	57	50	52	54	56
Vitenskapelig monografi og fagbok	2	5	3	1	1	1	1	2	2
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter eller sentrale tidsskrifter uten referee	6	16	9	15	10	15	15	15	15
Rapporter og notater	68	81	74	77	66	70	70	70	70
Paper og framleggelsler på vit. konferanser	52	64	61	43	45	72	73	74	75
Brukerretta foredrag	415	434	395	391	311	340	345	350	350
Populærvitenskapelig formidling	70	71	60	63	26	68	69	70	70
Publikasjonspoeng	47,5	72,6	61,2	53,4	49,6	50	55	60	65
Publikasjonspoeng pr forsker	0,59	0,91	0,71	0,75	0,73	0,7	0,75	0,8	0,9

Basisfinansiering

Fafos basisbevilgning har økt jevnt siden 2008. I 2015 mottok Fafo basisbevilgning fra Norges forskningsråd på 17,6 mill. kr. Grunnet sykefravær hos forskere som i utgangspunktet var tildelt midler, overføres en liten del av basisbevilgningen til 2016. Forbruket av basisbevilgning i 2015 utgjorde 13,7 prosent av de samlede inntektene. Det er et mål å øke basisbevilgningen ytterligere.

Basisbevilgningen benyttes til fastsatte formål som doktorgrader, strategisk utvikling, vitenskapelig publisering, faglig ledelse og kvalitetssikring, samt konferansedeltakelser og større akkvisisjonsprosesser.

Utleievirksomheten

Forskningsstiftelsen Fafo eier hovedbygg og konferansebygg i Borggata 2B og leier ut kontorlokaler til egne datterselskaper. I 2015 har stiftelsen hatt to leietakere i tillegg til egne datterselskaper, dette er Samfunnsøkonomisk analyse og NOREF. Inntekter fra utleievirksomheten dekker drift av bygg og eiendom samt deler av driftslederstillingen som er knyttet til eiendomsdriften.

Organisering

Fra 1/9 2015 er Fafos forskningsvirksomhet organisert i ett institutt – Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as. Daglig leder i Forskningsstiftelsen Fafo er Tone Fløtten. Hun er også instituttsjef i Fafo AVF. Anne Britt Djuve er assisterende daglig leder i Forskningsstiftelsen Fafo.

Mona Sandbæk er økonomisjef og har sitt ansettelsesforhold i Fafo AVF. Sandbæk er økonomisjef for både Fafo AVF og stiftelsen. Tilsvarende er Jon Lahlum sjef for informasjons- og publikasjonsvirksomheten og har sitt formelle arbeidsforhold i Fafo AVF.

Årsregnskapet, resultat og disponeringer

Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskaper hadde i 2015 en omsetning på 118,2 mill. kr mot 121,4 mill. kr i 2014.

Resultat før skattekostnad i konsernet ble på 0,05 mill. kr i 2015, mot 0,4 mill. kr i 2014.

Forskningsstiftelsen Fafo mottok en basisbevilgning fra Norges forskningsråd på 17,6 mill. kr i 2015. Den forbrukte delen av basisbevilgningen i 2015 utgjør om lag 14 prosent av total omsetning. Faglig kvalitet og faglig uavhengighet er viktige grunnverdier for et forskningsinstitutt som er avhengig av oppdragsinntekter i et konkurranseutsatt forsknings- og utredningsmarked. Styret har derfor videreført arbeidet med en systematisk kompetanseutvikling i Fafo, og basisbevilgningen har vært anvendt til ulike kompetansefremmende tiltak, herunder doktorgradsarbeider, og strategiske satsinger.

I 2012 fikk Forskningsstiftelsen Fafo et tilskudd til grunnkapitalen på 30 mill. kr fra LO. Omtrent halvparten ble benyttet til å nedbetale hoveddelen av stiftelsens gjeld. Bruk av disse midlene til å egenfinansiere strategiske forskningssatsinger og utviklingsoppgaver vil gi et negativt driftsbidrag i årene som kommer. I 2015 ble det benyttet omtrent 1,3 mill. kr til forskningssatsinger og strategisk utvikling av denne grunnkapitalen.

De samlede inntektene for morselskapet var i 2015 på 7,5 mill. kr, som hovedsakelig skriver seg fra leieinntekter. Bygget er også i 2015 fullt belagt med leietakere. Bygget representerer en betydelig verdi og sikkerhet for Fafos virksomhet.

Årets resultat etter finansposter i morselskapet ble et underskudd på 1,4 mill. kr, noe som skyldes planlagt bruk av grunnkapitalen.

Fafo er i et krevende marked for oppdragsforskning. Instituttet har imidlertid et bredt spekter av oppdragsgivere og en del prosjekter med relativt lang løpetid. Dette gjør at markedsrisikoen anses å være håndterbar på kort og mellomlang sikt. Likviditetssituasjonen for konsernet samlet er tilfredsstillende. For konsernet ses heller ingen kredittrisiko av betydning.

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as hadde i 2015 en omsetning på 116,9 mill. kr, hvorav 116,0 mill. kr var prosjektinntekter. Resultat før skatt ble på 2,0 mill. kr. Årsoverskuddet etter skatt ble på 2,4 mill. kr, som foreslås overført til annen egenkapital. Egenkapitalen utgjør etter dette 9,7 mill. kr, hvorav 0,5 mill. kr er aksjekapital.

Arbeidsmiljøet og det ytre miljø

Fafo-stiftelsen med datterselskaper hadde 80 ansatte i 2015, hvorav 68 forskere. Selskapets kontorlokaler holder god standard, og arbeidsmiljøet er jevnt over tilfredsstillende.

Selskapet samarbeider med de tillitsvalgte i Forskningsstiftelsen Fafo og bedriftshelsetjenesten om å vurdere og å utvikle arbeidsmiljøet. Selskapet inngikk avtale om Inkluderende arbeidsliv i 2002 og fornyet denne senest i 2014.

Sykefraværet for de heleide selskapene i stiftelsen hele året har vært 6,3 prosent av total arbeidstid. Dette er en økning fra 2014. I 2015 er 4,3 prosentpoeng av fraværet langtidsfravær.

Ingen ansatte over 62 år har sluttet eller redusert sin arbeidstid vesentlig i 2015.

Virksomheten er av en slik art at den ikke forurenser det ytre miljø. Det har ikke vært skader eller ulykker i virksomheten i 2015.

Likestilling og tilgjengelighet

I forskerstaben er det en overvekt av kvinnelige medarbeidere, med 41 kvinner og 27 menn.

Forskningsstiftelsen Fafos leder er kvinne. I Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as er ved utgangen av 2015 instituttssjef, de to forskningssjefene og økonomisjef kvinner, mens leder for informasjons- og publikasjonsvirksomheten er mann. Tre av fire avdelingsledere er menn. Det er dermed god kjønnsbalanse i instituttets ledelse. I selskapets styre satt det i 2015 fem menn og fem kvinner.

Gjennom avtaleverk, samarbeidsfora og ledelsesoppfølging er det sikret at det ikke forekommer ulovlig forskjellsbehandling innenfor selskapene i Fafo-gruppa. I 2011 vedtok instituttets styre en plan for likestilling og likebehandling. Tiltakene i denne planen er innarbeidet i en samlet HMS-K plan, som systematisk følges opp og rapporteres til styret.

Bedriften hadde ikke ansatte med nedsatt funksjonsevne i 2015, men har erfaringer med å tilpasse arbeidsforholdene slik at personer med nedsatt funksjonsevne kan ta arbeid i bedriften.

Siden Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning ikke har hatt problemer med lav kvinneandel, få kvinner i ledende stillinger eller få kvinner i styret, har det ikke vært behov for å utarbeide noen tiltak for å endre kjønns sammensetningen. Bedriften har for øvrig en rekrutterings- og personalpolicy som skal sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Utsikter

Forskningen til Fafo AVF dekker et bredt spekter av tema og problemstillinger. Instituttet har en god posisjon i forskningsverdenen og offentligheten, og instituttets forskere er svært ofte involvert i viktige samfunnsdebatter. For å bevare denne posisjonen er det viktig med langsiktig arbeid, både for å ivareta kunnskapsgrunnlaget som er opparbeidet og for å ligge i forkant. Mye av instituttets formidling er ikke av den typen som gir uttelling i Forskningsrådets tellekantsystem, samtidig som det er av stor verdi at instituttets forskere er aktive formidlere på en rekke arenaer.

Konkurransen om forskningsmidler i oppdragsmarkedet er stor, og hoveddelen av Fafo AVFs omsetning vinnes i anbudskonkurranse med andre forskningsinstitusjoner. Anbudssituasjonen er krevende for hele instituttsektoren. På den ene siden konkurrerer vi med konsulentselskaper i offentlig sektors anbudskonkurranser, på den andre siden møter vi økt konkurranse fra universitets- og høyskolesektoren i Forskningsrådets programutlysninger. Instituttet har generelt godt gjennomslag i de anbudsprosessene vi deltar i, men tilslagsprosenten varierer mellom forskningsområdene. En særskilt utfordring de siste årene har vært finansiering av den internasjonale forskningen. Det har vært en sterk nedgang i bevilgninger fra Utenriksdepartementet den siste femårsperioden, og i 2015 har Fafo knapt fått midler fra det departementet som tidligere var hovedoppdragsgiver for denne delen av vår forskningsaktivitet. Situasjonen til Fafo er ikke unik, og nedgangen i finansieringen av den utenomeuropeiske forskningen gir grunn til bekymring for muligheten til å bevare og videreutvikle denne kompetansen, på Fafo så vel som på andre internasjonalt orientert institutter.

I tillegg vil de generelle økonomiske utsiktene for Norge ha betydning for Fafo. Fafos forskning finansieres i stor grad av offentlige midler, og dersom økonomien blir dårligere, må det forventes nedskjæring i de offentlige forskningsmidlene. Samtidig har Fafo kompetanse på temaer som blir mer, snarere enn mindre relevante i perioder med svakere økonomisk vekst, permitteringer og arbeidsledighet.

Uansett tilsier disse utviklingstrekkene at Fafo må tilstrebe fleksibilitet og åpenhet for mulig tematisk reorientering. For å oppnå god fleksibilitet arbeider instituttet kontinuerlig med kompetanseutvikling, strategisk fagutvikling, nyrekruttering og videreutvikling av våre forskningstemaer og av arbeidsmiljøet. 2016 er første år i den nye planperioden, og vi vil satse på definerte forskningsområder gjennom midler til strategiske utviklingsprosjekter og vitenskapelig publisering. I tillegg er en viktig del av instituttets strategi å videreutvikle den allmennrettede formidlingen for å sikre høy grad av relevans og synlighet.

Fortsatt drift

Forskningsstiftelsens faglige og økonomiske forutsetninger for videre drift og utvikling i 2016 er gode. Styret mener det er riktig å legge forutsetningene om fortsatt drift til grunn for fastsettelsen av årsregnskapet.

Oslo, den 31. desember 2015

15. mars 2016

Gerd Kristiansen
Leder

Tor Arne Solbakken

Jan Davidsen

Hans Christian Sørhaug

Tone Rønoldtangen

Inger Johanne Bergstøl

Bjørn Mietinen

Line Eldring
Valgt av de ansatte

Anna Hagen Tønder
Valgt av de ansatte

Bård Jordfald
Valgt av de ansatte

Tone Fløtten
Daglig leder

Resultatregnskap

Forskningsstiftelsen Fafo

(Alle beløp er i NOK 1000)

Selskapsregnskap		Konsernregnskap			
2014	2015		Note	2015	2014
		Driftsinntekter og driftskostnader			
1 438	-	Prosjektinntekter		98 739	104 356
-	-	Basisbevilgning		17 272	15 758
6 675	7 492	Annen driftsinntekt		2 159	1 248
8 113	7 492	Sum driftsinntekter	2	118 170	121 362
-	-	Direkte prosjektrelaterte kostnader		28 044	28 129
1 896	1 863	Personalkostnader	3	73 479	77 939
2 047	1 986	Avskrivning	4	3 616	3 569
4 777	4 871	Annen driftskostnad	3	12 990	11 929
8 720	8 720	Sum driftskostnader		118 129	121 566
-607	-1 228	Driftsresultat		41	-204
		Finansinntekter og finanskostnader			
129	95	Annen renteinntekt		184	228
1	57	Annen finansinntekt		172	847
296	250	Annen rentekostnad		250	296
12	28	Annen finanskostnad		100	152
-178	-126	Resultat av finansposter		6	627
-785	-1 354	Resultat før skattekostnad		46	422
-178	0	Skattekostnad på ordinært resultat	11	-344	445
-607	-1 354	Ordinært resultat		390	-23
-607	-1 354	Årsoverskudd (+) / Årsunderskudd (-)		390	-23
		Overføringer			
-607	-1 354	Avsatt til annen egenkapital/dekkes av annen egenkapital			
-607	-1 354	Sum overføringer			

Forskningsstiftelsen Fafo

Balanse

Forskningsstiftelsen Fafo

(Alle beløp er i NOK 1000)

Selskapsregnskap		Konsernregnskap			
2014	2015	Eiendeler	Note	2015	2014
Anleggsmidler					
Varige driftsmidler					
451	343	Transportmidler		343	451
1 618	1 393	Inventar/utstyr		4 915	5 257
2 190	2 190	Tomt B2B		2 190	2 190
40 233	38 785	Bygninger		38 785	40 233
44 492	42 711	Sum varige driftsmidler	4	46 233	48 131
Finansielle driftsmidler					
174	322	Pensjonsmidler	10	15 113	12 499
3 000	3 000	Ansvarlig lån til datterselskap (AIS as)	10	-	-
6 480	6 480	Aksjer i datterselskaper	6/7	-	-
9 654	9 802	Sum finansielle driftsmidler		15 113	12 499
54 145	52 513	Sum anleggsmidler		61 346	60 630
Omløpsmidler					
Varebeholdning					
-	-	Varer		150	150
-	-	Sum varebeholdning		150	150
Fordringer					
-	-	Opptjent på prosjekter		29 253	18 320
652	708	Kundefordringer		13 232	6 552
2 984	10 432	Fordring på selskap i samme konsern	7	-	-
605	425	Andre kortsiktige fordringer		1 071	2 577
-	-	Til gode merverdiavgift		-	-
4 241	11 565	Sum fordringer		43 556	27 449
7 297	728	Kasse, bank	5	38 970	41 379
11 538	12 293	Sum omløpsmidler		82 676	68 978
65 683	64 807	Sum eiendeler		144 022	129 607

Forskningsstiftelsen Fafo

Balanse

Forskningsstiftelsen Fafo

(Alle beløp er i NOK 1000)

Selskapsregnskap		Konsernregnskap			
2014	2015	Egenkapital og gjeld	Note	2015	2014
		Innskutt egenkapital			
30 200	30 200	Stiftelseskapital		30 200	30 200
30 200	30 200	Sum innskutt egenkapital		30 200	30 200
		Opptjent egenkapital			
27 028	25 674	Annen egenkapital		28 503	28 112
27 028	25 674	Sum opptjent egenkapital		28 503	28 112
57 228	55 874	Sum egenkapital	8	58 703	58 312
		Gjeld			
		Avsetning for forpliktelser			
-	-	Utsatt skatt	11	1 737	2 081
-	-	Sum avsetning for forpliktelser		1 737	2 081
		Langsiktig gjeld			
5 093	4 794	Pantelån	9	4 794	5 093
5 093	4 794	Sum langsiktig gjeld		4 794	5 093
		Kortsiktig gjeld			
-	-	Kassekreditt	9	-	-
237	128	Leverandørgjeld		3 305	5 420
-	-	Betalbar skatt		-	-
2 962	3 686	Skyldig offentlige avgifter		10 189	9 742
10	-	Gjeld til selskap i samme konsern	7	-	-
153	325	Annen kortsiktig gjeld		15 618	12 425
-	-	Forskudd fra kunder		49 677	36 533
3 362	4 139	Sum kortsiktig gjeld		78 789	64 120
8 455	8 933	Sum gjeld		85 319	71 293
65 683	64 807	Sum egenkapital og gjeld		144 022	129 607

Oslo, 31. desember 2015

15. mars 2016

Gerd Kristiansen
Leder

Tor Arne Solbakken

Jan Davidsen

Inger Johanne Bergstøl

Hans Christian Sørhaug

Tone Rønoldtangen

Bjørn Mietinen

Line Eldring
Ansattrepr.

Bård Jordfald
Ansattrepr.

Anna Hagen Tønder
Ansattrepr.

Jon M. Hippe
Daglig leder

Forskningsstiftelsen Fafo

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Særskilt om konsernregnskapet

Konsernet består av følgende selskaper:

Morselskap: Forskningsstiftelsen Fafo.

Datterselskaper: Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS, og Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd.

Fusjon mellom søsterselskaper i 2015

Fafo - Institutt for Anvendte Internasjonale Studier AS ble i 2015 fusjonert med Fafo - Institutt for Arbeidslivs- og velferdsforskning AS. Fusjonen er skjedd uten vederlag i tråd med Aksjeloven § 13-24. Eiendeler og gjeld er videreført til balanseførte verdier.

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig lån balanseføres til nominelle verdier på etableringstidspunktet, og korrigeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet, uten hensyn til senere renteendringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til historisk kostpris etter fradrag av avskrivninger. Avskrivningen er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt over antatt økonomisk levetid. Innredning i leide lokaler avskrives over leiekontraktens løpetid.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene.

Prosjekter under utførelse ved årsskiftet

Prosjekter under utførelse knyttet til fastpriskontrakter vurderes etter løpende avregningsmetode. Fullføringsgraden beregnes normalt med utgangspunkt i påløpte prosjektkostnader i prosent av forventet totalkostnad. I tilfeller hvor det knytter seg usikkerhet til estimert fortjeneste og/eller fullføringsgraden, anvendes løpende avregning uten fortjeneste. Det avsettes for forventet tap på kontrakter når vurderingen av et prosjekt tilsier det, uavhengig av fullføringsgrad.

Pensjoner

Konsernet har dekket pensjonsforpliktelser overfor sine ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning som er organisert og finansiert gjennom et forsikringsselskap. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatter

Stiftelsen med datterselskap er ilagt skatteplikt fra og med inntektsåret 2009.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 2	Salgsinntekter <i>Pr. virksomhetsområde</i>	2015		2014	
		Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
	- Oppdragsinntekter, forskning og utredning	-	98 739	-	104 356
	- Salg av tjenester	-	312	-	301
	- Utleievirksomhet	6 566	1 046	6 675	903
	- Offentlig tilskudd	-	17 272	-	15 758
	- Andre inntekter	926	801	1 438	44
	Sum salgsinntekter	7 492	118 170	8 113	121 362

Geografisk marked

	2015		2014	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
Midt-Østen	-	5 %	-	4 %
Afrika	-	5 %	-	4 %
Europa ekskl. Norge	-	6 %	-	6 %
Asia	-	5 %	-	6 %
Sør-Amerika og Karibien	-	5 %	-	5 %
Annet, flere regioner	100 %	74 %	100 %	75 %

Note 3 Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2015		2014	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
Lønn	1 325	51 938	1 357	55 419
Folketrygdavgift	262	9 186	242	9 365
Pensjonskostnader	261	7 116	269	7 757
Andre personalkostnader	15	5 239	28	5 398
Sum personalkostnader	1 863	73 479	1 896	77 939
Gjennomsnittlig antall ansatte:	1	80	1	85
Gjennomsnittlig antall årsverk:	1	74	1	83

Godtgjørelser:

Følgende godtgjørelser er gitt til selskapets og konsernets ledende personer i 2015:

	Daglig leder		Styret	
	Morselskap	Morselskap	Morselskap	Morselskap
Lønn		1 192		-
Pensjonskostnader		120		-
Annen godtgjørelse		101		90

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer m.v.

Daglig leder og styreleder har ikke lån i selskapet.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2015 utgjør NOK 50 i morselskapet og NOK 310 i konsernet. Honorar for andre tjenester fra revisor utgjør NOK 12 i morselskapet og NOK 112 i konsernet. Revisor har mottatt NOK 113 for særattestasjoner på forskningsprosjekter. Beløpene er eksklusive merverdiavgift.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 4 Varige driftsmidler

	Inventar/ utstyr	Transport- midler	Bygninger
Morselskap			
Anskaffelseskost 01.01.	3 872	542	64 398
Tilgang i året	97	-	109
Avgang i året	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	3 969	542	64 507
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	2 576	199	25 721
Registrert verdi pr. 31.12.	1 393	343	38 785
Årets avskrivninger	322	108	1 556
Økonomisk levetid nye driftsmidler	4 og 10 år	5 år	25 og 50 år
Valg av avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

	Inventar/ utstyr	Transport- midler	Bygninger
Konsern			
Anskaffelseskost 01.01.	11 725	542	64 398
Tilgang i året	1 632	-	109
Avgang i året	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	13 357	542	64 507
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	8 441	199	25 721
Registrert verdi pr. 31.12.	4 916	343	38 784
Årets avskrivninger	1 952	108	1 556

Note 5 Bankmidler

	2015		2014	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
Kasse og bank	728	38 970	7 297	41 379
- Herav bundne midler	192	2 928	235	2 768
- Bevilget kassekreditt	5 000	5 000	5 000	5 000
(I bank er inkludert forskudd fra Utenriksdepartementet på 0)				

Note 6 Aksjer i andre foretak

Selskapets navn	Anskaffelses-		Bokført
	Eierandel	kost	verdi
Oslo AS	0,92 %	-	-

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 7 Datterselskap

Konsernets sammensetning fremgår over.

Selskap	Anskaffet	Forretnings- kontor	Eierandel/ stemmerett	Selskapets egenkap.	Selskapets resultat
Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferds- forskning AS	2003	Oslo	100 %	9 791	2 364
Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd	2013	Beijing	100 %	-382	-619

Transaksjoner med nærstående parter/konsernmellomværende:

Stiftelsen er 100 % eier av to datterselskaper, Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS og Fafo China. Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 2. Mellomværende med konsernselskaper er omtalt i denne noten.

Selskapets transaksjoner med nærstående parter:

	2015	2014
Salg av tjenester til Fafo AVF AS og AIS (forskning)	-	698
Utleie av lokaler til Fafo AVF AS	5 520	4 656
Utleie av lokaler til Fafo AIS AS	-	1 116
Kjøp av tjenester fra Fafo AVF AS (administrasjon)	704	420

Tjenester til nærstående parter er solgt til markedspris. Tjenester fra nærstående parter kjøpes til markedspris.

Selskapet har følgende fordringer og gjeld til konsernselskaper:

	2015	2014
Fordring på Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier AS	-	208
Kundefordring på Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier AS	-	60
Fordring på Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	6 200	2 777
Kundefordring på Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	574	453
Ansvarlig lån til Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier AS	3 000	3 000
Leverandørgjeld til Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	58	163
Fordring Fafo China	654	-

Det er ikke stillet garantier eller sikkerhetsstillelser til fordel for noen selskap i konsernet.

Note 8 Egenkapital

Morselskap

Egenkapital

Egenkapital pr. 31.12.2014

Årets resultat

Egenkapital pr. 31.12.2015

Stiftelses- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
30 200	27 028	57 228
-	-1 354	-1 354
30 200	25 675	55 874

Konsern

Egenkapital

Egenkapital pr. 31.12.2014

Årets resultat

Egenkapital pr. 31.12.2015

Stiftelses- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
30 200	28 113	58 313
-	390	390
30 200	28 503	58 703

Note 9 Pantstillelser og garantier

Morselskap:

Verdier på eiendeler som er stillet som sikkerhet for:

Pantelån 4 794

Kassekreditt (limit 5 mill.kr) -

SUM pantelån 4 794

Som er bokført til:

Borggata 2B 38 785

Tomt 2 190

Sum bokført verdi 40 975

Forskningsstiftelsen Fafo

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Ansatte i morselskapet og konsernet er omfattet av en kollektiv pensjonsordning som gir rett til definerte fremtidige pensjonsytelser.

Lokalt ansatte i Midt-Østen er tilknyttet en innskuddsbasert pensjonsopptjening. Det er ikke knyttet fremtidige forpliktelser til denne ordningen. Ansatte i Midt-Østen er også omfattet av en sluttvederlagsordning som gir rett til utbetaling tilsvarende en månedslønn for hvert år en har vært ansatt i selskapet. Forpliktelser knyttet til denne sluttvederlagsordningen er ikke av vesentlig art, og er derfor ikke medtatt i balansen.

	2015		2014	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
<i>Netto pensjonskostnad</i>				
Årets pensjonsopptjening	217	6 657	204	6 019
Rentekostnad av forpliktelsen	55	1 859	71	2 329
Avkastning på pensjonsmidlene	-62	-2 155	-65	-2 415
Administrasjonskostnader	41	718	23	553
Resultatført estimatavvik	77	2 896	59	1 138
Periodisert arbeidsgiveravgift	30	897	30	837
	<u>358</u>	<u>10 871</u>	<u>322</u>	<u>8 460</u>
Herav dekket av de ansatte	-	-	-	-
Netto pensjonskostnad	358	10 871	322	8 460
<i>Netto pensjonsforpliktelse</i>				
Pensjonsforpliktelse	4 076	48 807	2 391	80 967
Pensjonsmidler	-3 215	-46 737	-1 833	-63 256
Arbeidsgiveravgift	122	363	79	2 497
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-1 305	-17 546	-811	-32 708
Sum forpliktelse/midler	-322	-15 113	-174	-12 499
<i>Økonomiske forutsetninger</i>				
Forventet avkastning på midlene	3,30 %	3,30 %	3,20 %	3,20 %
Diskonteringsrente	2,70 %	2,70 %	2,30 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %	2,75 %	2,75 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,50 %	2,50 %
Forventet vekst i løpende pensjoner	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Forventet årlig avgang	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %

Selskapet har benyttet aktuar i beregningen.

Endringer i forutsetninger og avvik

I henhold til NRS 6 Pensjonskostnader foreligger det to likestilte alternativer for resultatføring av estimatavvik. Alternativene er enten å resultatføre løpende eller å bruke en utjevningemetode for inntil 10% av hva som er størst av pensjonsforpliktelsene eller pensjonsmidlene holdes utenfor grunnlaget for resultatføring (bruk av korridor). Selskapet har i tidligere år benyttet 10%-grensen. Internasjonale regnskapsregler og regnskapslovutvalgets arbeid har imidlertid skapt usikkerhet om muligheten til å benytte korridor i fremtiden. Selskapet har på bakgrunn av dette kostnadsført estimatavvik med 0,8 mill.kr. mer enn det 10%-grensen åpner for i 2015.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 11 Skatt

<i>Årets skattekostnad fordeler seg på:</i>	2015	2014
Betalbar skatt	-633	-526
Endring i utsatt skatt med gammel skattesats	268	314
Endring i utsatt skatt som følge av ny skattesats	716	-
Endring ikke balanseført utsatt skattefordel	-351	212
Sum skattekostnad	-	-
Tilbakebetalt formuesskatt	-	-178

<i>Beregning av årets skattegrunnlag:</i>	2015	2014
Resultat før skattekostnad	- 1 353	- 785
Permanente forskjeller	-	-
Endring i midlertidige forskjeller	- 994	- 1 162
Årets skattegrunnlag	- 2 347	- 1 947

<i>Oversikt over midlertidige forskjeller:</i>	2015	2014
Fordringer	-	-
Varer	-	-
Anleggsmidler	- 17 536	- 18 381
Pensjoner	322	174
Sum	- 17 214	- 18 207
Akkumulert fremførbart underskudd	- 18 593	- 16 246
Sum midlertidige forskjeller	- 35 807	- 34 453

25%/27% utsatt skatt	- 8 952	- 9 302
----------------------	---------	---------

Utsatt skattefordel balanseføres ikke.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør

<i>27% av resultat før skatt:</i>	2015	2014
27% av resultat før skatt:	- 365	- 212
Permanente forskjeller (27%)	-	-
Endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats	716	-
Endring i ikke balanseført utsatt skattefordel	- 351	212
Formuesskatt	-	177
Beregnet skattekostnad	-	177

Effektiv skattesats	0 %	23 %
---------------------	-----	------

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009. Stiftelsen har fått medhold i krav om bortfall av formuesskatt.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 11 Skatt konsernet

<i>Årets skattekostnad fordeler seg på:</i>	2015	2014
Betalbar skatt	-335	-218
Endring i utsatt skatt med gammel skattesats	756	629
Endring i utsatt skatt som følge av ny skattesats	577	-
Endring innfusjonert skattefordel	-991	-
Endring ikke balanseført skattefordel	-351	212
Sum skattekostnad	-344	623

Tilbakebetalt formueskatt	-	-178
---------------------------	---	------

<i>Beregning av årets skattegrunnlag:</i>	2015	2014
Resultat før skattekostnad	46	422
Permanente forskjeller	892	980
Endring i midlertidige forskjeller	- 2 801	- 2 328
Årets skattegrunnlag	- 1 863	- 926

<i>Oversikt over midlertidige forskjeller:</i>	2015	2014
Fordringer	-	-
Varer	-	-
Anleggsmidler	- 18 045	- 18 517
Avsetning til tap på kontrakter mv.	- 833	- 547
Pensjoner	15 113	12 499
Sum	- 3 765	- 6 565
Effekt av fusjon	-	3 672
Akkumulert fremførbart underskudd	- 25 096	- 23 853
Sum midlertidige forskjeller	- 28 861	- 26 746

25%/27% utsatt skatt	-	7 215	-	7 221
----------------------	---	-------	---	-------

Utsatt skattefordel balanseføres ikke.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør

<i>27% av resultat før skatt:</i>	2015	2014
27% av resultat før skatt:	180	241
Permanente forskjeller (27%)	241	170
Endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats	577	-
Endring i innfusjonert skattefordel	- 991	-
Endring ikke balanseført skattefordel	- 351	212
Formueskatt	-	- 177
Beregnet skattekostnad	- 344	445

Effektiv skattesats	-748 %	105 %
---------------------	--------	-------

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009. Stiftelsen har fått medhold i krav om bortfall av formueskatt.